

Kū Koaⁿ-liâu Hāi-sí Sin Chèng-hú

Chok-chiá: Tiong-Sī Sin-bûn Chú-phian Lōa Sūi-kheng(賴瑞卿)

Hoan-ék: Tân Sìn-chhiong(陳信昌)

Kàu-ék-chiá Tī'n Jyi-giokk(鄭兒玉) Chiân-giân:

Pat-chiáng-khoe Sū-ki hoat-seng ê sî (2000/07/22, Pài 6), pún-lâng iáu tī Jít-pún teh hù-hōe. Nñg-jit ãu tñg-lâi kàu Thô-hñg Ki-tiûⁿ ê sî, khòaⁿ tióh pò-chóa chiah chai-iáⁿ, hõ góa hui-siông gông-ngiäh. Jiân-ãu kúi-nâ-jit kú, kok-pò ê phêng-lûn khó-lêng û sò pah phiⁿ. Tiong-kan pún-lâng kám-kak Lōa Sūi-kheng Sió-chiá chit-phiⁿ, ôe-tit-thang kóng sî chòe kiát-chok ê chit phiⁿ. Só-í chiah thok Tân-lâm Sin-hák-iⁿ Tân-gú Bûn-hòa Kàu-sek ê hák-ôan, Phoh-chú Kàu-hōe ê Tân Sìn-chhiong Bòk-su hoan-ék chòe Tân-gú. Pún-lâng chiah ke-kiám kā i siu-kái. Tân Bòk-su sî hiän-jím Ka-gí Tiong-hōe Hù-gí-tiúⁿ.

Siông-siông khòaⁿ-kiⁿ káu-á á-sî niau-á, hõ lâng kái-kiù sêng-kong ê sin-bûn. Sit-châi oh-tit siong-sìn, tî chèng-lâng bâk-chiu kim-kim teh khòaⁿ ê sî, 4 ê lâng chin-chiàⁿ hõ Pat-chiáng-khoe ê tôa-chúi kâ in chhiong--khì.

Oe kî-tit chin chheng-chhó, tî chhit-géh 22 hit chit àm, chit tiâu sin-bûn sî pâi-tî tê 5 tiâu. Tî chit ê sú-kiâⁿ í-chêng teh pò--ê, sî Sín-bók-chhoan in-ûi tôa-hõr sòa chô-sêng thô-pang chiöh-lâu, pah góa lâng siú-ûi tî khùn-kéng. In-ui liòk-iáⁿ-tòa kóaⁿ-bôe-hù, Pak-chiáng-khoe ê sin-bûn chha-put-to sî tî 7 tiám 15 hun chiah pò-chhut. Tng-sî ê phòaⁿ-tòan, eng-kai m-bián jôa-kú chiû òe tit-tiöh kái-kiù. Pat-chiáng-khoe ná û jôa-tôa? He sî chit-tiâu tûi sòe-hàn to chin sék-sâi ê khoe-á. Ná òe chai-iáⁿ, bô jôa-kú pháiⁿ

siau-sit thôan lâi kóng, chha-put-to 7 tiám 10 hun, só-û ê lâng lóng hõ tôa-chúi lâu--khì--lah. Sin-bûn pò-chhut ê sî, sî 7 tiám 35 hun. Chiû án-ni, kui-àm ták-ê tiän-sî-tâi lóng it-chài teh pò-sàng chit ê sú-kiâⁿ ê keng-kòe. Khòaⁿ-tiöh Tiuⁿ Eñg-sêng(張 永 成) sian-siⁿ lôh-chúi kiù-lâng sit-pâi, bô jôa-kú chiû khòaⁿ-tiöh hit 4 ê lâng, hõ tôa-chúi kâ in lâu--khì. Khoe-piⁿ khiâ teh khòaⁿ ê lâng, in ê piáu-chêng lóng kap góa siäng-khóan, chin gông-ngiäh tiöh-kiaⁿ. Chhin-chhiûⁿ sî ka-kí hõ tôa-chúi lâu--khì. Só-û ê lâng lóng tiöh chit-kiaⁿ. Gôan-lâi lán ê kong-kôan-lék hê-thóng, sî chiah-nih bôe sìn-lâi--tit. Liòk -siök pòk-lô ê siau-sit koh khah hõ lán û lí-iû lâi siong-sìn, "koâⁿ-liâu chû-gí" sî sat-jîn ê hiong-chhiú. Só-í lí góa lóng û khó-lêng siú-hâi.

Khà-lù Máng-hài-mù(Karl Manheim) kóng-liáu chin-hó: koaⁿ-liáu ê ki-pún su-khó sī kheng-hiòng kā só-ū ê būn-tôe kái-chòe hêng-chèng būn-tôe. Pat-chiáng-khoe pi-kiòk ê hoat-seng, kiám mī sī in-ūi Hái-σ Pō-tūi ê kian-chhī: 2500 kong-chhioh í-siōng chiah thang chhut-khîn. 4 tâi tit-seng-ki it-têng ài ū nñg-tâi thâi-bêng, sū-hâu tióng-koanⁿ. Siau-hông-sú ê tit-pan jîn-ôan, chí-ū kan-ta chóan-tât chí-sí, bô koh chhâ tâi-chì tàu-té sī cháiⁿ-iūⁿ. Chit-khóan hō-siōng the-lâi the-khì, chòe-āu sòa sán-seng pi-kiòk. Siōng-kài hó-chhiò..ê sī, liân Hêng-chèng Īⁿ-tiúⁿ Tông Hui iā kóng, Khong-kun bōe tit thang sûi-piān chhut-khîn téng-téng. Chéng-kò koaⁿ-liáu ê thé-hê, ná chhin-chhiūⁿ lóng bô lâng mī-tiòh, ták-ê lóng àn-chiàu phō--á pān-sū, mī-tiòh..ê ná-chún sī Pat-chiáng-khoe ê oan-hûn ê khóan.

Koaⁿ-liáu pān-sū lóng ū pió-keh ài siá, ū iàu-kín ê tâi-chì ài chhâ, ū chu-keh ài sím, ū tióng-koanⁿ ài chhéng-sí, pêng-sò thang kau-tài, ū tâi-chì ê sī ôetit-thang the-sià chek-jím. Koh khah tōa ê tâi-chì, lóng piⁿ-chiâⁿ lô-so ê chhiú-siòk, tók-tòk khiàm-kheh jîn-sèng ê koan-hôai. Só-ū ê tâi-chì, lóng thàu-kòe kui-keh chhú-lí.

Koaⁿ-liáu thé-hê thàu-kòe chiah ê kui-keh, lâi kèm -sī lán, kóan-lí lán. Chit chióng ê lē, sì-kòe lóng khòaⁿ ôe tiòh.

Chhin-chhiuⁿ Tâi-pak-chhī ê ki-chhia thèng-hâu-khu. Che thèng-hâu-khu thâu-chit-pái tī lôu--nih chhut-hiān, sī chit ê tñg-hêng ê 4 kak kho-á, sī êng pêh-sòaⁿ ôe ê khang-keh-á. Ták-pái keng-kè sip-jí-lô-kháu ê sî, lóng ôe chim-choik kā i khòaⁿ--chit--ê. Chóng-sí mī chai-iáⁿ i sī teh êng sîm-mih lô-iõng. Khiâ kàu hia ê o-tó-bái iû-gôan chiàm-tí lô-kháu, khì-chhia chiàu-siōng kauh-hioh tī chit ê khang-keh-á ê téng-bîn. Āu--lâi, Chhī-chèng-hú tâi-khài iā kám-kak án-ni bô thò-tòng, chiū tī khang-keh-á ê lâi-bîn ôe chit ê ná chhin-chhiūⁿ ka-chòah ê tò-iūⁿ. Tiòh ài khòaⁿ khah kú liáu-āu, bân-bân chiah hoat-kak i sī teh ôe o-tó-bái. M-kú iû-gôan iáu-ū chôe-chôe lâng mī-chai. Chiah ê koaⁿ-liáu put-kóan it-chhè, chiū khai-sí chip-hoat, khì-chhia nā kauh-tiòh ka-chòah-á..ê, hoat 900 kho. Khòaⁿ mī-bat sī lín tau ê tâi-chì.

Jîn-hêng-tô téng, chhôa-bông-jîn ê chng-á kap o-tó-bái ê lân-kan, iā-sí án-ni. Tâi-iok tī 2 nî chêng, khiā-ke hû-kîn ê jîn-hêng-tô khai-sí tī óa lô ê hit-thâu, chng-siat pòaⁿ-lâng kôan ê thih lân-kan.

Khí-thâu m̄-chai i sī beh chòe siáⁿ lō-ēng. Au--lāi chiah chai, sī beh hō khng kha-tāh-chhia ê lāng thang chiong chhia-á só tī lān-kan. Nā-chún kha-tāh-chhia chit ê khng tī hia, chhōa-bōng-chng chiū hō chhia-á teh-tiāu-leh. It-poaⁿ ê lāng to chin pháiⁿ kiāⁿ, hō-hòng sī bák-chiu bō khōaⁿ--kīⁿ ê lāng. Chóng-sī 2 nî lāi it-tít lóng bō kái-siān.

Ki-chhia-khu, lān-kan, kap Pat-chiáng-khoe ê chhám-kiòk nā chhin-chhiūⁿ bō siáⁿ koan-liān, sū-sít in lóng ū chin tōa ê koan-hē. Siat-sú lán nā tūi sió-khóa tāi-chì bō beh tì-ì, chiū ū khó-lēng tī tōa ê só-chāi hō lāng tiòh-tak. Pat-chiang-khoe ê chhám-àn tiòh sī siōng hó ê lē. Lán ê chèng-tī thé-hē, tēk-piát sī keng-kòe Kū koaⁿ-liāu 50 thang bō jīn-tō ê thong-piⁿ, tiòh ài ēng koh khah bīn-chú ê hoat-tō lāi hōng-pī. Chèng-bū-koāⁿ tiòh ài hō léng-ki-ki ê kōan-lék ū jīn-tō ê su-khó, thang kā koaⁿ-liāu thé-hē “bān-sū to sī hēng-chèng” ê i-sek, ke-thiⁿ khah chē jīn-sèng ê khì-bī. Pat-chiáng-khoe ê chhám-àn só-í ôe hō lāng gōng-ngiāh..ê, sī in-ūi Tōng Hui Hēng-chèng-īⁿ īⁿ -tiúⁿ tī 7 goéh 23 ê kī-chiá-hōe, iáu pàng bōe khui koaⁿ-liāu chú-gī ê su-khó. I iū-gōan kò-chip tī Khong-kun ê khīn-bū kui-tēng.

Koaⁿ-liāu thé-hē lēng-gōa chit ê ôe hō lāng iàm-òⁿ ê só-chāi sī: i pēng m̄-sī bōe piàn-thong--tit. Tùi bō siāng-khóan ê lāng iàu-kú ū bō siāng-khóan ê thāi-gū. Siat-sú chit pái tú-tiòh khùn-lān ê lāng, sī tāi-hák-seng, bīn-ì tāi-piáu, ko-kip koaⁿ-ôan, á-sī kī-tha chhut-miā ê jīn-sū, koaⁿ-liāu hē-thóng it-tēng bō siāng-khóan ê su-khó. In ôe (hui-siōng) kóaⁿ-kín chit chān chit chān ñg téng-kōan pò-kò. Hiah ê ko-kip ê tióng-koāⁿ ôe chhut-bīn, jiān-āu, chiong hēng-chèng chhiú-siòk thé-seng chòe chèng-tī būn-tē, it-chhè ê kui-tēng lóng m̄-bián. Kiám m̄-chai chit chióng “khōaⁿ lāng pān-sū”, “hōan-sū lóng thiaⁿ tióng-koāⁿ ê bēng-lēng”, “ū koan-hē chiah kiò ôe kiāⁿ” ê koaⁿ-liāu thé-hē, chiàⁿ-sī chit pái chhám-àn ê gōan-hiong? Chí-iàu ū tōa-koāⁿ chhut-bīn, koaⁿ-liāu chiū m̄-bián chiàu kui-tēng. Pat-chiáng-khoe ê oan-hūn, m̄-nā sòng-sit tī koaⁿ-liāu thé-chè ê-bīn, koh khah sī sí tī kōan-sè kap lī-hāi koan-hē kau-chhap ê thé-chè hē-thóng ê. Siuⁿ-khōaⁿ-māi--leh, chit ê 70 hōe ê lāu kang-lāng, án-ni hō chuí chhiong--khì.

Chit 2 jit, bák-chiu nā chit ê kheh, Pat-chiáng-khoe ê tiūⁿ-bīn chiū phû--chhut--lāi, chiū ôe siūⁿ-tiòh ū lāng bat

kóng, “Siat-sú jîn-seng nā ōe-tit-thang koh têng-thâu-lâi, góa it-têng beh thák chin chōe chheh, chòe ū jîn-sèng ê tōa koaⁿ. In-ūi án-ne ê tōa-koaⁿ chiah bōe hō

koáⁿ-liâu-ki-khì pák--teh.”(自由時報，民
89/07/27, p.15) ◆

Tâi-ôan ê “CHÌAH”

Siān-hî-mî

Khô Gî-sêng

Tí Kiàn-kok 3 lō ê Kiàn-kok-kiô piⁿ, Ka-lòk-hok(Carrefour) Ài-hô tiâm ê tùi-bîn ū sin khui chít keng chhá siān-hî-mî ê tiâm, sui-jiân sî sin khai-giáp m̄-kú kháu-bî chò kah chin hó, chin-chōe lâng chiâh liáu lóng chin o-ló. Chit keng tiâm m̄-nâ sî siān-hî-mî, iā ū hoe-ki-mî chû liáu iā chin hó, ték-piát ū chit-hâng môa-iû io-chí hō lí chiâh liáu keh-jit koh ōe siūⁿ beh khì chiâh. Kè-chîⁿ tâi-chiòng-hòa, siān-hî-mî kap hoe-ki-mî chit-hûn lóng 60 kho. Èng-giáp sî-kan sî tiong-tàu 11 tiám 30 hun kàu 2 tiám, ê-po sî 5 kàu 9 tiám.

Ká-sú lí nâ chít tîn lâng beh khì chiâh kiaⁿ tán liáu siuⁿ kú, thang tâi-seng kòng tiān-ōe liân-lòk, hō-bé sî 886-7-2824141, ték-piát hoan-gêng pháiⁿ-chhùi-táu..ê khì kâ chhì khòaⁿ māi. Ú sî 3, 5 pêng-iú sio-chio beh khì phâng-tiûⁿ, khui 1,2 tâi chhia tî hia lóng ū-tàng thêng-chhia. ◆

Chá-tìng

Tùi Kiú-jû-lō óng Kô-san, Chó-iâⁿ hong-hiòng, keng-kòe Kiú-jû Liòk-kiô iok sî 100 kong-chhioh chiàⁿ chhiú pêng ū chít keng teh bōe chá-tìng..ê. Khâm-páng kiò-chòe Chiu-ka-tâu-leng(周家豆漿). Chit keng ê tâu-leng kap bí-leng chin-chiàⁿ sî phang koh ū i ê gôan-bî. Góa ū chiâh kòe chin-chōe só-châi, kám-kak iā sî chit keng..ê siōng-hó chiâh.

Chit keng ê tâu-leng chû-khì-lâi khah ám, chuí hē khah chio, chò-khí-lâi ê tâu-leng khah phang, khah hó-chiâh. Bí-leng iā sî kâng-khóan, chò kah chin ū khì-bî. Góa tâk pái lóng èng tōa ki ê sok-ka kan-á, tâu-leng kap bí-leng chit hâng bôe 2 kòan tîng-lâi khng tiâm peng-siuⁿ, tâuh-tâuh-á chiâh. Siau-hùi kap it-poaⁿ ê lóng kâng-khóan. Èng-giáp ê sî-kan tùi thàu-chá 6 tiám kàu tiong-tàu 11 tiám. ◆